

Briselē, 26.6.2013.
COM(2013) 458 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Eiropas Savienībā autotransportam izmantotā benzīna un dīzeļdegvielas kvalitāte:
desmitais gada ziņojums (pārskata gads — 2011.)**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas Savienībā autotransportam izmantotā benzīna un dīzeļdegvielas kvalitāte: desmitais gada ziņojums (pārskata gads — 2011.)

1. IEVADS

Ziņojumā ir apvienoti vienpadsmitajā gadā dalībvalstu iesniegtie pārskati saskaņā ar Direktīvu 98/70/EK¹ (turpmāk — „direktīva”), apkopojot informāciju par benzīna un dīzeļdegvielas kvalitāti ES 2011. gadā. Eiropas Savienībā pārdotajam benzīnam un dīzeļdegvielai minētajā direktīvā ir ietvertas specifikācijas: pirmā stājās spēkā 2000. gada 1. janvārī, otrā — 2005. gada 1. janvārī un trešā — 2009. gada 1. janvārī, ar kuru tika noteikts, ka ES automobiļu degvielas sēra satura robežvērtība ir 10 ppm. Papildu prasības ir noteiktas Eiropas standartā EN 14274:2003 par degvielas kvalitātes monitoringa sistēmām (*FQMS*), kas saskaņā ar Direktīvu 2003/17/EK tika pieprasītas, sākot no 2004. gada. Saskaņā ar minēto direktīvu dalībvalstīm līdz 2002. gada 30. jūnijam bija jāiesniedz pirmais pārskats par iepriekšējo kalendāro gadu (t. i., 2001. gadu).

Direktīvā arī noteikts, ka dalībvalstis sniedz kopsavilkuma pārskatus par to teritorijā pārdotās degvielas kvalitāti. Sākotnējais pārskata formāts tika noteikts Komisijas 2002. gada 18. februāra Lēmumā 2002/159/EK². Direktīvas prasības tika mainītas, ieviešot jaunas degvielas specifikācijas un prasības pārskatu sniegšanai. Visas dalībvalstis saņem katru gadu atjauninātu pārskata veidni, lai nodrošinātu, ka tajā tiek ietverta visa vajadzīgā informācija, kas ļauj veikt Eiropas mēroga analīzi un degvielas kvalitātes uzraudzības rezultātu salīdzinājumu. Minētā veidne atbilst Komisijas Lēmuma 2002/159/EK prasībām, un Komisija to katru gadu pārskata un apstiprina. Visām dalībvalstīm 2011. gadā bija jāievēro degvielas specifikācijas, kurās noteikts, ka automobiļu degvielā sēra saturam jābūt mazākam par 10 ppm. Dalībvalstis turklāt ir sākušas sniegt pārskatus par degvielu, kurai pievienots etanols, kas saskaņā ar grozošo Direktīvu 2009/30/EK ir obligāta prasība pārskatu sniegšanai no 2011. gada 1. janvāra.

Divas dalībvalstis (Polija un Vācija) nebija iesniegušas savus pārskatus norādītajā formātā. Nīderlande nebija izmantojusi veidni sākotnēji iesniegtajā pārskatā, bet pēc pieprasījuma tas tika izdarīts. Pārskata iesniegšanas termiņā (līdz 30. jūnijam) tika iesniegts 21 no 27 *FQMS* gada pārskatiem, četri pārskati tika saņemti mazāk nekā vienu mēnesi vēlāk, un divi pārskati tika iesniegti laikā, bet tie bija jāpārveido standarta veidnes formātā. Salīdzinot ar 2010. gadu un 2009. gadu, ir vērojams uzlabojums noteiktajā termiņā saņemto pārskatu ziņā.

2. DEGVIELAS PĀRDOŠANA EIROPĀ

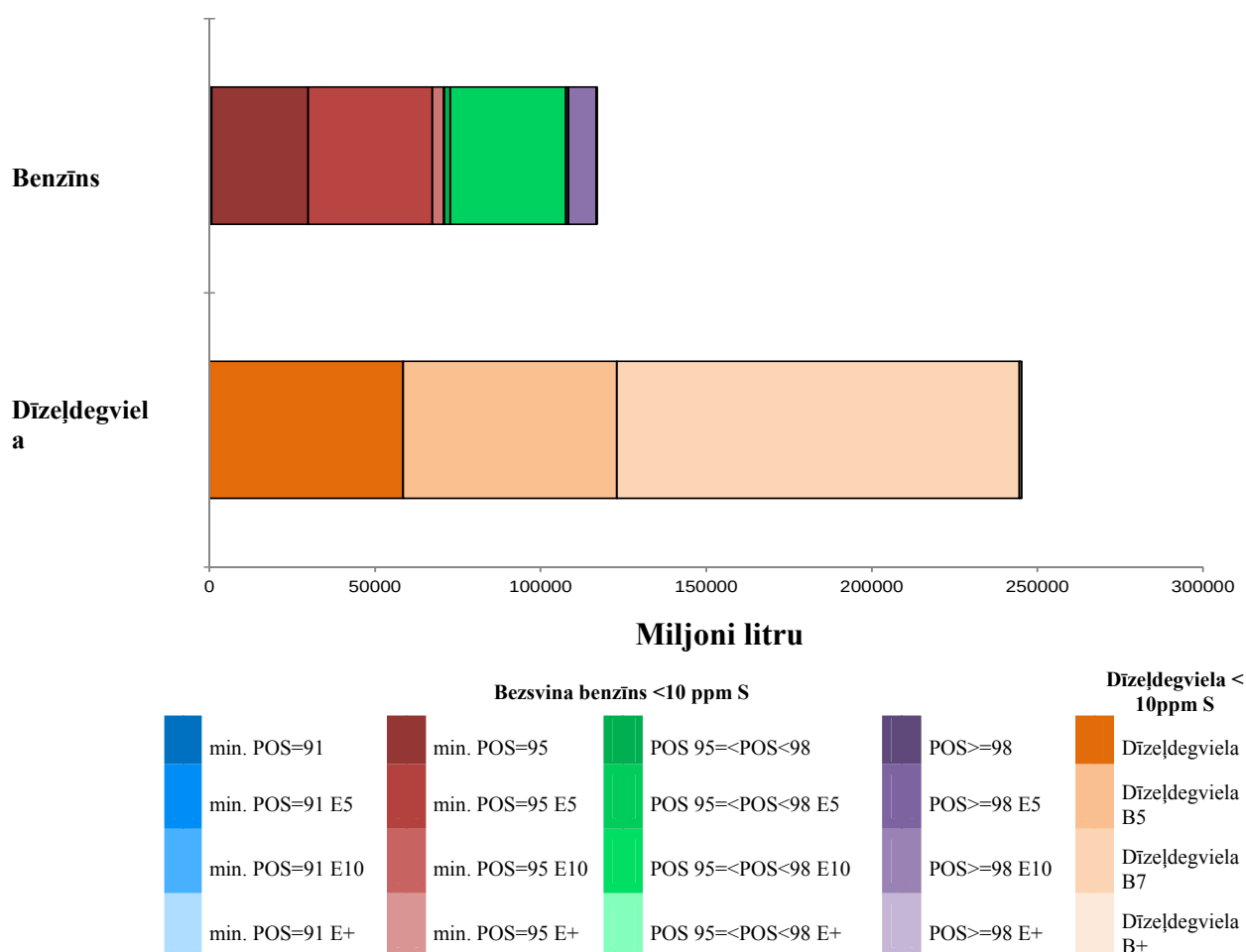
Eiropas Savienībā 2011. gadā dīzeļdegvielas pārdošana ievērojami pārsniedza benzīna pārdošanu, attiecīgi 245 227 miljoni litru dīzeļdegvielas salīdzinājumā ar 116 893 miljoniem litru visu benzīna veidu kopā.

¹ OV L 350, 28.12.1998., 58. lpp.

² OV L 53, 23.2.2002., 30. lpp.

Attiecībā uz benzīna pārdošanu benzīna marka POS 91 turpina zaudēt savu tirgus daļu un pašlaik tiek pārdota mazos apjomos; 2011. gadā tika pārdoti tikai 645 miljoni litru šīs degvielas. Kopumā tika pārdots 9196 miljoni litru benzīna POS 98, savukārt benzīns POS 95 veidoja lielāko daļu no benzīna pārdošanas apjoma — 107 052 miljonus litru. Attiecībā uz dīzeļdegvielas pārdošanu dīzeļdegviela B7 ar pārdotajiem 121 545 miljoniem litru veido lielāko pārdošanas apjoma daļu. Dīzeļdegviela B5 un parastā dīzeļdegviela tika pārdota aptuveni uz pusi mazāk (attiecīgi 64 523 miljoni litru un 58 498 miljoni litru). 1. attēlā parādītas dažādu degvielas veidu pārdošanas atšķirības Eiropā.

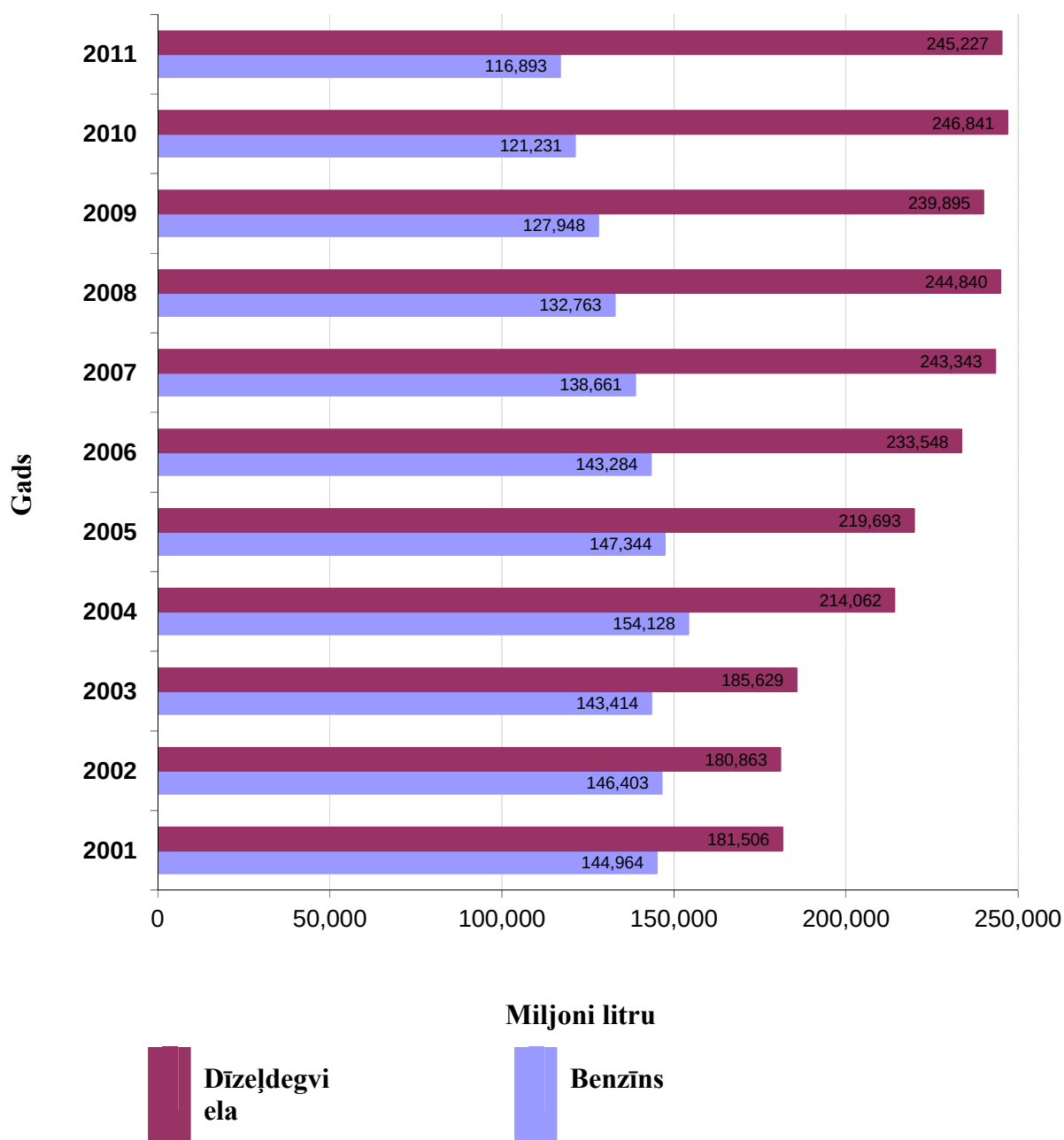
1. attēls. ES pārdotās degvielas sadalījums pēc degvielas veida 2011. gadā

Kopējais ES degvielas pārdošanas apjoms 2011. gadā un iepriekšējos gados ir parādīts 2. attēlā.

Degvielas pārdošanas apjoms 2011. gadā bija līdzīgs pārdošanas apjomam 2010. gadā, samazinoties gan benzīna (samazinājums par 4338 miljoniem litru), gan dīzeļdegvielas (samazinājums par 1614 miljoniem litru) pārdošanas apjomam, tādējādi veidojot kopējo pārdotās automobiļu degvielas samazinājumu par 5952 miljoniem litru.

2. attēls. ES 2001.-2011. gadā pārdotās degvielas sadalījums pēc degvielas veida

* 2003.–2005. gada periodā nav Francijas datu, jo tā neiesniedza pārskatus. 2007.–2009. gada periodā nav Luksemburgas datu, un 2006. un 2009. gadā nav Maltas datu, jo netika iesniegti pārskati. Turklāt 2004. un 2007. gadā ES paplašinājās no 15 dalībvalstīm līdz 27 dalībvalstīm.

3. DEGVIELAS PIEEJAMĪBA 2011. GADĀ

Viens no 2011. gada galvenajiem faktoriem ir tas, ka benzīns POS 91 ir gandrīz izzudis no tirgus un to pārdod tikai četrās valstīs, kopējam pārdošanas apjomam veidojot 645 miljonus litru. 1. tabulā sniegts ES 27 dalībvalstīs pārdotās degvielas sadalījums un daudzums pa dalībvalstīm un pēc degvielas veida.

**1. tabula. Degvielas pārdošanas apjoma sadalījums pēc degvielas veida
ES 27 dalībvalstīs 2011. gadā**

Degvielas veids	Benzīna pārdošanas apjoms			Dīzeļdegvielas pārdošanas apjoms		
	(miljoni litru)			(miljoni litru)		
Dalībvalsts	min. POS=91	min. POS=95	min. POS=98	POS ≥98	Benzīns kopā	Dīzeļdegviela kopā
Austrija	48	-	2274	56	2378	7248
Beļģija	-	1405	-	355	1760	8738
Bulgārija	-	763	3	39	805	2184
Kipra	-	473	-	38	511	391
Čehijas Republika	30	2342	-	39	2411	4820
Dānija	390	1596	2	-	1988	3249
Igaunija	-	387	20	-	407	678
Somija	-	1035	-	1127	2162	2872
Francija	-	8397	-	1988	10 385	40 327
Vācija	177	-	23 100	3261	26 538	39 417
Grieķija	-	4268	90	143	4501	2628
Ungārija	-	1651	-	42	1693	3293
Īrija	-	1856	-	-	1856	2675
Itālija ¹	-	11 678	-	-	11 678	30 231
Latvija	-	-	310	24	334	807
Lietuva	-	336	-	7	343	1225
Luksemburga	-	378	-	92	470	2054
Malta	-	-	99	-	99	105
Nīderlande	-	5625	71	-	5696	7783
Polija	-	4964	-	412	5376	14 905
Portugāle	-	-	1538	139	1677	5505
Rumānija	-	-	1748	161	1909	4149
Slovākija	-	706	-	12	718	1263
Slovēnija	-	-	83	653	736	1580
Spānija	-	-	6559	608	7167	26 712
Zviedrija	-	4223	152	-	4375	5324
AK	-	18 157	763	-	18 920	25 064

1: Itālijas iesniegtie dati sakrīt ar 2010. gadā iesniegtajiem datiem, kas var radīt šaubas par šo datu pareizību.

Daži vispārēji apsvērumi.

- Dīzeļdegviela veido lielāko tirgus daļu visās dalībvalstīs, izņemot divas: Grieķiju, kurā benzīna pārdošana veido 63,1 % no kopējā degvielas pārdošanas apjoma, un Kipru — 56,6 % no kopējā degvielas apjoma.
- Beļģijas dati savukārt liecina par vislielāko atkarību no dīzeļdegvielas — tās pārdošanas apjoms veido 83,2% no tirgus daļas, kas ir proporcionāli lielākā daļa salīdzinājumā ar visām pārējām dalībvalstīm.
- Visvairāk degvielas 2011. gadā tika pārdots Vācijā — 18,2 % no ES kopējā degvielas pārdošanas apjoma, un valstī benzīna un dīzeļdegvielas pārdošanas apjoms veidoja attiecīgi 40,2 % un 59,8 % no kopējā degvielas pārdošanas apjoma. Otrs lielākais tirgus Eiropas Savienībā bija Francija — 14,0 % no ES kopējā degvielas pārdošanas apjoma, un valstī benzīna un dīzeļdegvielas pārdošanas apjoms veidoja attiecīgi 20,5 % un 79,5 % no kopējā degvielas pārdošanas apjoma. Trešais lielākais ES tirgus bija AK, pārdošanas apjomam veidojot 12,1 % no ES kopējā degvielas pārdošanas apjoma, un valstī benzīna un dīzeļdegvielas pārdošanas apjoms veidoja attiecīgi 43 % un 57 % no kopējā degvielas pārdošanas apjoma.
- Degvielas E10 izplatība tirgū joprojām ir maza; to patlaban pārdod tikai trijās valstīs (Vācijā, Francijā un Somijā).

4. DEGVIELAS KVALITĀTES UZRAUDZĪBA 2011. GADĀ

4.1. Dažādās dalībvalstīs izmantoto sistēmu apraksts

Eiropas Savienībā *FQMS* īstenošanai ir izmantotas vairākas atšķirīgas pieejas, lai gan ar katru gadu konsekvence dalībvalstu starpā ir nedaudz uzlabojusies. Izmantotās pieejas ir dažādas: sākot no tām, kas pamatotas uz Eiropas standartu EN 14274³, ņemot paraugus vairākās degvielas mazumtirdzniecības vietās, līdz pat valstu sistēmām.

Direktīvā ir paredzēta iespēja izmantot alternatīvas uzraudzības sistēmas ar nosacījumu, ka šādas sistēmas nodrošina tikpat ticamus rezultātus kā standarts EN 14274, lai gan nav noteikti kritēriji šo rezultātu novērtēšanai. Tas rada šaubas, vai pastāvošās sistēmas, kas nav pamatotas uz standartu EN 14274, atbilst šiem kritērijiem.

Lielākā daļa dalībvalstu 2011. gadā bija iesniegušas papildu informāciju par izraudzīto uzraudzības sistēmu (ja tiek izmantots standarta EN 14274 statistiskais modelis) vai par izraudzīto valsts uzraudzības sistēmu.

No 27 dalībvalstu 2011. gadā izmantotajām degvielas kvalitātes uzraudzības sistēmām:

- piecās tika izmantots standarta EN 14274 statistiskais modelis A (Austrija, Grieķija, Itālija, Somija un Spānija);

³ EN 14274:2003 – Automobiļu degvielas – Benzīna un dīzeļdegvielas kvalitātes novērtēšana – Degvielas kvalitātes monitoringa sistēma (*FQMS*).

- piecās tika izmantots standarta EN 14274 statistiskais modelis B (Bulgārija, Francija, Polija, Rumānija un Vācija);
- deviņās tika izmantots standarta EN 14274 statistiskais modelis C (Čehijas Republika, Igaunija, Īrija, Kipra, Lietuva, Portugāle, Slovākija, Slovēnija un Ungārija);
- pārējās astoņās dalībvalstīs tika izmantota valsts uzraudzības sistēma.

4.2. Paraugu ņemšana un ziņošana

Viens no degvielas kvalitātes noteikšanas pamataspektiem ir degvielas paraugu ņemšanas veids. Paraugu ņemšana jāveic saskaņā ar standarta EN 14274 prasībām.

Šajā standartā ir norādīts paraugu skaits, paraugu ņemšanas vieta un ziņošana par tiem dalībvalstu degvielas kvalitātes pārskatos. Standartā arī ir noteikts minimālais paraugu skaits katrai degvielas markai katrā ziemas un katrā vasaras periodā. Šā ziņojuma 2. tabulā ir sniegti dati par paraugu ņemšanu un ziņošanu 2011. gadā katrā dalībvalstī. Kopējais minimālais vajadzīgo paraugu skaits ir aprēķināts, ja dalībvalsts ir izmantojusi statistisko modeli, kā izklāstīts standartā EN 14274, kurā katram modelim (A, B un C) minimālās paraugu prasības ir zināmas.

Šā ziņojuma 2. tabulā ir sniegts arī kopējā paraugu skaita sadalījums un dati par paraugu ņemšanu uzpildes stacijās. Visas dalībvalstis, izņemot Vāciju, bija iesniegušas datus par minēto sadalījumu 2011. gadā. Vācija iesniedza rezultātus, kas iegūti, ņemot paraugus saskaņā ar divām atšķirīgām metodēm, bet nenorādīja kopējo paņemto paraugu skaitu (jo daži paraugi tika testēti, izmantojot abas metodes, bet daži — tikai vienu), tāpēc nav iespējams noteikt atbilstību paraugu skaitam. Standartā EN 14274 ir noteikts, ka minimālais paraugu skaits ir jāņem degvielas izplatīšanas objektos, kas definēti kā „mazumtirdzniecības vai komerciāli objekti, kur degvielu uzpilda autotransporta līdzekļos izmantošanai dzinējiekārtās”. Tāpēc, aprēķinot minimālo paraugu ņemšanas prasību izpildi, paraugus, kas ņemti degvielas sadales termināļos vai naftas pārstrādes rūpnīcās, skaita kopā ar degvielas uzpildes stacijās ņemtajiem paraugiem.

Dalībvalstīs 2011. gadā ir vērojami uzlabojumi FQMS un paraugu ņemšanas procesos, piemēram, Dānijā, kurā tiek īstenota jauna sistēma atbilstīgi direktīvas prasībām.

Salīdzinājumā ar 2010. gadu 2011. gadā ir samazinājusies atsevišķu testēto paraugu neatbilstība benzīna standartam EN 228; tāpat ir samazinājusies neatbilstība dīzeļdegvielas standartam EN 590. Klimata politikas ĢD mājas lapā var iepazīties ar pilnīgu ziņojumu „ES degvielas kvalitātes uzraudzība — 2011. gada kopsavilkuma ziņojums — Galīgais ziņojums Eiropas Komisijas Klimata politikas ģenerāldirektorātam”.

2. tabula. Dalībvalstu paraugu ņemšanas un ziņošanas kopsavilkums saistībā ar Direktīvas 98/70/EK un Eiropas standarta EN 14274 prasībām

Dalībvalsts	FQMS modelis (1)	Li el u m s(	Atsev išķi vasar a/zie ma	Paraugu skaits katrai markai katrā	Kopējais vajadzīgais paraugu skaits (5)	Paņemtie paraugi (6)	DUS ņemtie paraugi (7)	Paraugu atbilstība (8)
-------------	------------------	--------------	---------------------------	------------------------------------	---	----------------------	------------------------	------------------------

						Be nz.	Dīz eļd.	Ben z.	Dīze ļd.	Benz.	Dīze ļd.	Be nz.	Dīz eļd.
Austrija	A T	A	M	✓	50	104	100	153	150	153	150	✓	✓
Beļģija	B E	V	M	✓	(50)	(20 0)	(10 0)	200 6	5325	2006	5325	(✓)	(✓)
Bulgārija	B G	B	M	✓	100	410	200	473	496	461	482	✓	✓
Kipra	C Y	C	M	✓	50	108	100	233	140	233	140	✓	✓
Čehijas Republika	C Z	C	M	✓	50	102	104	944	955	944	1015	✓	✓
Dānija	D K	V	M	✓	(50)	(20 0)	(10 0)	41	21	41	9	(×)	(×)
Igaunija	E E	C	M	✓	50	104	100	350	210	350	210	✓	✓
Somija	F I	A	M	✓	50	200	100	224	126	224	126	✓	✓
Francija	F R	B	L	✓	200	800	400	487	420	395	420	×	✓
Vācija	D E	B	L	✓	200	802	400	520	363	0	0	×	×
Grieķija	E L	A	M	✓	50	106	100	112	100	33	20	×	×
Ungārija	H U	C	M	✓	50	102	100	120	120	120	120	✓	✓
Īrija	I E	C	M	✓	50	100	100	149	136	94	97	×	×
Itālija	I T	A	L	✓	100	200	200	200	200	200	200	✓	✓
Latvija	L V	V	M	✓	(50)	(10 8)	(20 0)	202	307	173	160	(✓)	(✓)
Lietuva	L T	C	M	✓	50	102	100	104	100	92	91	×	×
Luksembur ga	L U	V	M	✓	(50)	(20 0)	(10 0)	89	98	81	98	(×)	(×)
Malta	M T	V	M	✓	(50)	(10 0)	(10 0)	32	27	21	18	(×)	(×)
Nīderlande	N L	V	M	✓	(50)	(10 0)	(10 0)	100	100	100	100	(✓)	(✓)
Polija	P L	B	M	✓	200	216	206	265	295	265	295	✓	✓
Portugāle	P T	C	M	✓	50	108	100	254	122	200	100	✓	✓
Rumānija	R O	B	M	✓	100	216	200	224	222	224	222	✓	✓
Slovākija	S	C	M	✓	50	102	100	155	123	155	123	✓	✓

Dalībvalsts		FQMS modelis (1)	Lielums (2)	Atsevišķi vasara/zīma (3)	Paraugu skaits katrai markai katrā periodā (4)	Kopējais vajadzīgais paraugu skaits (5)		Paņemtie paraugi (6)		DUS ņemtie paraugi (7)		Paraugu atbilstība (8)	
						Be nz.	Dīz eļd.	Ben z.	Dīze ļd.	Benz.	Dīze ļd.	Be nz.	Dīz eļd.
	K												
Slovēnija	SI	C	M	✓	50	200	100	145	178	142	115	×	✓
Spānija	ES	A	L	✓	100	216	200	634	330	0	0	×	×
Zviedrija	SE	V	M	✓	(50)	(104)	(100)	672	756	0	0	(×)	(×)
AK	UK	V	L	✓	(100)	(208)	(200)	1369	2298	68	65	(×)	(×)

#	Sleja	Paskaidrojumi
(1)	FQMS modelis	V = Valsts degvielas kvalitātes uzraudzības sistēma (FQMS) A = EN 14274 Statistiskais modelis A B = EN 14274 Statistiskais modelis B C = EN 14274 Statistiskais modelis C
(2)	Lielums — valsts lielums	M = Maza (kopējais automobiļu degvielas pārdošanas apjoms < 15 miljoni tonnu gadā) L = Liela (kopējais automobiļu degvielas pārdošanas apjoms > 15 miljoni tonnu gadā)
(3)	Atsevišķi vasara/zīma?	✓ Pārskats atsevišķi par vasaru un zīmu × norāda, ka ir sniegts tikai pārskats par visa gada paraugu rezultātiem.
(4)	Paraugu skaits katrai markai katrā periodā	EN 14274 — paraugu ņemšanas prasības ir samazinātas tām markām, kuras veido mazāk nekā 10 % no kopējā pārdošanas apjoma. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurās izmanto valsts FQMS, paredzētie paraugu minimālā skaita ekvivalenti (pamatojoties uz degvielas pārdošanu) ir norādīti iekavās ().
(5)	Kopējais vajadzīgais paraugu skaits	EN 14274 kopējais minimālais vajadzīgo paraugu skaits aprēķināts saskaņā ar FQMS modeli un valsts lielumu. Minimālais vajadzīgo paraugu skaits jāņem „no izmantošanas punkta” degvielas izplatīšanas objektos. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurās izmanto valsts FQMS, paredzētie paraugu minimālā skaita ekvivalenti (pamatojoties uz degvielas pārdošanu) ir norādīti iekavās ().
(6)	Paņemtie paraugi	Kopējais paņemto paraugu skaits katram degvielas veidam visos objektos (degvielas uzpildes stacijās, termināļos un naftas pārstrādes rūpnīcās).
(7)	DUS ņemtie paraugi	Kopējais paraugu skaits, kas paņemti DUS; degvielas izplatīšanas objektos (valsts un komerciālos). Pārskats ir sniegts atsevišķi standarta pārskata veidnē; DUS ņemto paraugu neatbilstība paņemto paraugu kopskaitam radusies dēļ atšķirībām sākotnēji iesniegtajā pārskatā (jo īpaši Francijai un Čehijas Republikai, kur DUS ņemto paraugu skaits ir lielāks par paņemto paraugu skaitu).
(8)	Paraugu atbilstība	✓ norāda uz atbilstību standarta EN 14274 prasībām par vajadzīgo paraugu skaitu, un × norāda uz neatbilstību. Jāņem vērā, ka tā ir visu degvielas marku paraugu skaita vispārējā atbilstība; sk. dalībvalsts ziņojumu par paraugu skaita atbilstību katrai degvielas markai atsevišķi. Ja izmantota valsts FQMS, iekavās () ir norādīta paredzamā atbilstība, lai

		norādītu līdzvērtību standartam EN 14274. Ja dalībvalsts nav iesniegusi sadalījumu pa paraugu ņemšanas vietām, paraugu skaita atbilstību nav iespējams novērtēt.
	Benz.	Benzīns
	Dīzeļd.	Dīzeļdegviela

5. ATBILSTĪBA DIREKTĪVAS ROBEŽVĒRTĪBĀM

5.1. Pārskati par benzīnu

Lielākā daļa dalībvalstu 2011. gadā bija iesniegušas pilnīgu informāciju par benzīna paraugu atbilstību. Lai noteiktu atbilstību, ir jāzina, kāda testēšanas metode tika izmantota noteiktu parametru testēšanā (jo reproducējamības un pielāgšanas līmenis atšķiras atkarībā no testēšanas metodes). Ir paredzēts, ka dalībvalstis šo informāciju sniedz pārskatu veidnēs — lai gan tā nav obligāta ziņošanas daļa, tā tomēr ir būtiska, lai varētu noteikt atbilstības līmeni.

2011. gadā Eiropas Savienībā specifikācijai visbiežāk neatbilda turpmāk norādītie parametri.

- Tvaika spiediens vasaras periodā 2011. gadā tika pārsniegts 106 gadījumos. Visticamāk, daudzi no minētajiem gadījumiem radās saistībā ar pārejas periodiem, kad piegādātāji veic vasaras specifikācijas degvielas nomaiņu pret ziemas specifikācijas degvielu un otrādi.
- Kopumā 2011. gadā specifikācijai neatbilda 38 POS/MOS paraugi.

Dažas dalībvalstis nebija iesniegušas pilnīgu informāciju par paraugiem, kuri neatbilda pielāgšanas robežvērtībām.

5.2. Pārskati par dīzeļdegvielu

Dažas dalībvalstis 2011. gadā nebija iesniegušas pilnīgu informāciju par paraugiem, kuri neatbilda pielāgšanas robežvērtībām. No sešiem 2011. gadā testētajiem dīzeļdegvielas parametriem specifikācijām neatbilda šādi parametri:

- maksimālais sēra saturs 10 ppm bija pārsniegts kopumā 126 paraugiem. Tomēr vidējais sēra saturs rādītājs visās dalībvalstīs bija zemāks par obligāto robežvērtību 10 ppm, saglabājoties 5,8 ppm līmenī;
- kopumā 19 testētie paraugi bija neatbilstīgi specifikācijā noteiktajām destilācijas robežvērtībām.

5.3. Kopsavilkums

Šā ziņojuma 3. tabulā sniegts kopsavilkums par to, kā dalībvalstis 2011. gadā ir izpildījušas direktīvu attiecībā uz paraugu analīžu rezultātu atbilstību pielāgšanas robežvērtībām un ziņojumu formu un saturu. Direktīvā, veicot grozījumus, tika iekļauta šāda daļa: „*Dalībvalstis nosaka sankcijas, kas piemērojamas, ja ir pārkāpti valstu noteikumi, kuri pieņemti, ievērojot šo direktīvu. Sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām ar nodarījumu un jāattur no*

pārskatībai.” Dažas dalībvalstis bija sniegušas skaidrojumu par valsts iestāžu veiktajām korektīvajām darbībām un noteiktajām sankcijām, ja tika konstatēta paraugu neatbilstība specifikācijām. Minētā piezīme un pārējās piezīmes attiecībā uz dalībvalstu uzraudzības sistēmām ir izceltas un sīkāk paskaidrotas šā ziņojuma sadaļās, kas veltītas katrai dalībvalstij.

Kopumā no 10 257 benzīna paraugiem, kas testēti 2011. gadā, 211 gadījumos tika konstatēta neatbilstība specifikācijās noteiktajām pielaišanas robežvērtībām attiecībā uz vienu vai vairākiem parametriem, veidojot neatbilstības īpatsvaru 2,0 % apmērā. No 13 718 dīzeļdegvielas paraugiem, kuri 2011. gadā tika testēti attiecībā uz 6 obligātajiem parametriem, 203 paraugi neatbilda noteiktajām robežvērtībām, veidojot 1,5 % no pārskatos ietvertajiem paraugiem.

Specifikācijām neatbilstīgo paraugu skaita īpatsvars ir atkarīgs no paņemto paraugu skaita, kas savukārt ir atkarīgs no pārdotās degvielas apjoma un piegādes avotiem (katrā dalībvalstī). Tomēr, ņemot vērā, ka ir dalībvalstis, kurās izmanto valsts sistēmas, kam, iespējams, nevar pierādīt līdzvērtību A, B vai C statistiskajiem modeļiem, un kurās izmanto statistiskos modeļus, kas, iespējams, nav vispiemērotākie, ir jāapskata arī neatbilstību īpatsvars Eiropas Savienībā atkarībā no apjoma un paraugu skaita.

3. tabula. Kopsavilkums par dalībvalstu 2011. gada ziņojumu atbilstību

Dalībvalsts	Neatbilstība robežvērtībām prasībām neatbilstīgie paraugi (NC) / kopējais paraugu skaits				Nepilnīgs ziņojums nemērīti parametri (NM) / kopā				Ziņošanas termiņš nokavēts
	(1)				(2)				
	Benzīns		Dīzeļdegviela		Benzīns		Dīzeļdegviela		
	NC	Kopā	NC	Kopā	NM	Kopā	NM	Kopā	
									(mēneši)
AT	6	153	8	150	0	19	0	6	<1 mēnesis
BE	70	2006	89	5325	1	19	0	6	Termiņā
BG	27	473	19	496	5	19	0	6	Termiņā
CY	21	233	6	140	0	19	0	6	Termiņā
CZ	22	944	19	955	0	19	1	6	Termiņā
DK	0	41	0	21	0	19	0	6	Termiņā
EE	9	350	0	210	0	19	0	6	Termiņā
FI	1	224	0	126	1	19	1	6	Termiņā
FR	17	487	39	420	0	19	0	6	Termiņā
DE	3	520	7	363	1	19	0	6	<2 mēneši
EL	0	112	0	100	1	19	0	6	<1 mēnesis
HU	4	120	1	120	1	19	0	6	Termiņā
IE	1	149	1	136	0	19	0	6	Termiņā
IT	0	200	0	200	7	19	0	6	Termiņā
LV	0	202	0	307	0	19	0	6	<1 mēnesis
LT	0	104	0	100	1	19	0	6	Termiņā
LU	5	89	1	98	1	19	0	6	Termiņā
MT	5	32	3	27	1	19	0	6	Termiņā
NL	0	100	0	100	1	19	1	6	Termiņā
PL	5	265	2	295	1	19	2	6	Termiņā
PT	5	254	2	122	0	19	0	6	Termiņā
RO	1	224	0	222	1	19	0	6	Termiņā
SK	3	155	4	123	1	19	0	6	Termiņā
SI	0	145	2	178	1	19	1	6	Termiņā
ES	0	634	0	330	0	19	0	6	<1 mēnesis

Dalībvalsts	Neatbilstība robežvērtībām prasībām neatbilstīgie paraugi (NC) / kopējais paraugu skaits				Nepilnīgs ziņojums nemērīti parametri (NM) / kopā				Ziņošanas termiņš nokavēts
	(1)				(2)				(3)
	Benzīns		Dīzeļdegviela		Benzīns		Dīzeļdegviela		(mēneši)
	NC	Kopā	NC	Kopā	NM	Kopā	NM	Kopā	
SE	1	672	0	756	8	19	1	6	Termiņā
UK	5	1369	0	2298	0	19	0	6	Termiņā
Valstu skaits									27

(1)	Neatbilstība robežvērtībām
(95 % ticamības robeža)	Ja iesniegto ziņojumu dati ir nepilnīgi, nav iespējams pārliecināties, vai visi paraugi ir atbilstuši robežvērtībām. Gadījumos, kad no iesniegtajiem datiem nav bijis iespējams noteikt robežvērtības pārsniegušo paraugu skaitu, simbols „>” nozīmē, ka ir norādīts minimālais robežvērtības pārsniegušo paraugu skaits, kas var būt arī lielāks.
(2)	Nepilnīgs ziņojums	Daži parametri var būt testēti mazākam paraugu skaitam, bet, lai pareizi novērtētu degvielas kvalitāti, paraugi jāņem visiem parametriem. Dalībvalstīm skaidri jānorāda, kad iegūti paraugu rezultāti, un jāsniedz šie rezultāti.
(3)	Ziņošanas termiņš nokavēts	Direktīvā 98/70/EK ir noteikts, ka dalībvalstīm jāiesniedz uzraudzības pārskati ne vēlāk kā katra gada 30. jūnijā.

Cita svarīga katras dalībvalsts tirgū pieejamās degvielas kvalitātes novērtējuma daļa ir atbilstība konkrētiem rādītājiem, kas ir jāpārbauda. Patlaban dažās dalībvalstīs šajā jautājumā ir vērojamas novirzes. Pilnīgajā 2011. gada ziņojumā „*ES degvielas kvalitātes uzraudzība — 2011. gada kopsavilkuma ziņojums — Galīgais ziņojums Eiropas Komisijas Klimata politikas ģenerāldirektorātam*” tabulā, kurā sniegts kopsavilkums par dalībvalstu nepaziņotajiem rādītājiem attiecībā uz katru degvielas marku, ir norādīts nepārbaudīto rādītāju skaits katrai dalībvalstij.

Pat ja uzskata, ka šī situācija neietekmē kopējo degvielas kvalitātes novērtējumu Eiropā, tā tomēr 2012. gadā ir jāuzlabo.

6. SECINĀJUMI

Degvielas kvalitāte ir cieši saistīta gan ar CO₂ emisijām, gan ar gaisa kvalitāti, turklāt no tās ir atkarīgs, cik sarežģīti un dārgi autoražotājiem ir ievērot piesārņotājvielu un siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežojumus.

Degvielas kvalitātes uzraudzības 2011. gada dati liecina, ka benzīns un dīzeļdegviela kopumā atbilst Direktīvā 98/70/EK noteiktajām specifikācijām, un ir konstatēts ļoti maz pārkāpumu.

Pārskatot standartu EN 14274, dalībvalstīm tiks nodrošināts papildu skaidrojums, kas radīs lielāku to datu saskaņotību, kuri pieejami dažādu degvielas kvalitātes rādītāju novērtēšanai.

Dalībvalstis arī ir centušās uzlabot izpratni par pārskatu sniegšanas prasībām un savām degvielas kvalitātes uzraudzības sistēmām.

Ņemot vērā, ka pārkāpumu ir samērā maz un vairākums dalībvalstu veic pasākumus, lai no tirdzniecības izņemtu prasībām neatbilstīgu degvielu, Komisijai nav informācijas par to, ka minētā robežvērtību pārsniegšana būtu nelabvēlīgi ietekmējusi transportlīdzekļu emisijas vai dzinēju darbību. Tomēr Komisija mudina dalībvalstis arī turpmāk veikt pasākumus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību noteiktajām specifikācijām un tādējādi turpmāk nepieļautu šādu problēmu rašanos.